

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

«МЕДСЕСТРИНСТВО В АКУШЕРСТВІ»

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	223 Медсестринство
Освітньо-професійна програма	Сестринська справа
Освітній ступінь	Бакалавр
Статус дисципліни	Нормативна Навчальний план 2022 р.
Група	ІІІ МС-21
Мова викладання	Українська
Кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра клінічного медсестринства, акушерства та гінекології
Викладач курсу	Грабовська Тетяна Володимирівна , к. мед. н., доцент
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій. Можливі он-лайн консультації через ZOOM, Meet, або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Опис навчальної дисципліни	Кількість кредитів – 4 Загальна кількість годин – 120 Модулів – 2 Рік підготовки – 3 Семестр – V Диф.залік - V семестр Лекції – 16 год Практичні заняття – 44 год Самостійна робота – 60 год
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Медсестринство в акушерстві» є нормативною дисципліною зі спеціальності Сестринська справа. Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати здобувачам освіти необхідні знання для вирішення професійних завдань, формування у сестер медичних професійних знань і навичок, наукового підходу вивчення принципів обстеження, діагностики, лікування, розродження та догляду за пацієнтами акушерського профілю; підвищення професійних та наукових знань для виконання своїх функцій в межах етично-правової бази, формування клінічного, критичного і системного мислення та використання інформаційних технологій і ресурсів. Предметом вивчення навчальної дисципліни є: організація акушерської допомоги, фізіологічне та патологічне акушерство, питання репродуктивного здоров'я населення, стандарти діяльності сестри медичної в галузі охорони здоров'я населення.
Мета та цілі курсу	Метою викладання навчальної дисципліни «Медсестринство в акушерстві» є: формування у сестер медичних професійних знань і навичок, наукового підходу вивчення принципів обстеження, діагностики, лікування, розродження та догляду за пацієнтами акушерського профілю; підвищення професійних та наукових знань для виконання своїх функцій в межах етично-пра-

вової бази, формування клінічного, критичного і системного мислення та використання інформаційних технологій і ресурсів. Отримання відповідних знань забезпечить кваліфікацію за обраною спеціальністю, дозволить набути медсестринський досвід та навички догляду за пацієнтом, надасть перспективи успішної кар'єри в галузі охорони здоров'я.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Медсестринство в акушерстві» є: ознайомлення студентів з досягненнями світового та вітчизняного акушерства; засвоєння професійних знань та практичних компетенцій з даної дисципліни; формування умінь знаходити найбільш оптимальні рішення щодо вирішення проблем пацієнток під час спостереження за ними, догляду та лікування; ознайомлення з фізіологічним перебігом вагітності, пологів та післяпологового періоду, доглядом за новонародженими, основними видами акушерської патології; навчити оцінювати стан пацієнток, надавати їм кваліфіковану медичну допомогу; здійснювати індивідуальний догляд за пацієнтками пологових відділень; ознайомлення з організацією роботи в акушерському стаціонарі, жіночій консультації, лікарській амбулаторії, фельдшерсько-акушерському пункті; засвоєння правил професійної етики та деонтології; покращення комунікативних навичок у спілкуванні з пацієнтами, лікарями, колегами та підлеглими тощо.

Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні

знати:

- основи організації акушерської допомоги в Україні, профілактичну спрямованість охорони здоров'я;
- основи медичної етики та деонтології;
- засоби забезпечення санітарно-гігієнічного режиму в акушерському стаціонарі;
- правила техніки безпеки при роботі з медичними інструментами та обладнанням;
- анатомо-фізіологічні особливості жіночих статевих органів;
- діагностичні ознаки вагітності;
- будову та розміри жіночого тазу;
- спостереження та догляд за вагітними;
- основи фізіологічного та патологічного перебігу вагітності, пологів, післяпологового періоду;
- значення додаткових (лабораторних, інструментальних) методів обстеження;
- сучасні принципи та методи лікування патологічних станів в акушерстві відповідно до клінічних протоколів;
- надання допомоги при невідкладних станах;
- екстрагенітальну патологію і вагітність;
- невиношування та переношування вагітності;
- гестози вагітних;
- післяпологові септичні захворювання;
- багатоплідну вагітність;
- оперативні пологи;
- пологовий травматизм матері і плода;
- акушерські кровотечі;
- форми та методи санітарно-освітньої роботи;
- чинні накази МОЗ України;

вміти:

- організувати і контролювати лікувально-охоронний та санітарно-протиепідемічний режим у структурних підрозділах закладів охорони здоров'я (ЗОЗ);
- проводити профілактику захворювань;
- проводити медсестринське обстеження пацієнтів;
- виставляти медсестринський діагноз;

	<ul style="list-style-type: none"> – планувати медсестринські втручання; – реалізовувати медсестринські втручання відповідно до медсестринського процесу; – оцінювати ефективність медсестринської допомоги; – навчати пацієнток навичкам самоогляду; – дотримуватися правил етики та деонтології у спілкуванні з пацієнтами, колегами, лікарями; – дотримуватися виконання чинних наказів МОЗ України; – дотримуватися правил техніки безпеки та охорони праці під час роботи.
Програмні результати навчання	<p>ПРН01. Проводити медсестринське суб'єктивне та об'єктивне обстеження різних органів і систем пацієнта та оцінювати отримані дані.</p> <p>ПРН02. Проводити медсестринську діагностику: виявляти та оцінювати проблеми пацієнта.</p> <p>ПРН03. Планувати медсестринські втручання та реалізовувати їх.</p> <p>ПРН04. Здійснювати контроль за роботою молодшого медичного персоналу та станом інвентарю.</p> <p>ПРН05. Контролювати виконання правил внутрішнього розпорядку персоналом та пацієнтами з дотримання заходів санітарно-гігієнічного режиму в палатах та медичних кабінетах.</p> <p>ПРН06. Здійснювати медсестринське адміністрування.</p> <p>ПРН09. Виконувати медичні маніпуляції з метою забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму.</p> <p>ПРН10. Належно виконувати медичні маніпуляції з метою забезпечення особистої гігієни пацієнта.</p> <p>ПРН11. Виконувати найпростіші методи фізіотерапії.</p> <p>ПРН12. Координувати дії за допомогою поєднання декількох навичок для забезпечення харчування пацієнта.</p> <p>ПРН13. Належно виконувати медичні маніпуляції з метою проведення заходів щодо стабілізації функціонального стану організму.</p> <p>ПРН14. Виписувати, зберігати та застосувати фармакологічні засоби.</p> <p>ПРН15. Вміти підготувати пацієнта, здійснити забір і скерування біологічного матеріалу на лабораторне та інструментальне дослідження.</p> <p>ПРН16. Надавати екстрену долікарську медичну допомогу на підставі діагнозу невідкладного стану.</p> <p>ПРН17. Здатність до точності при здійсненні взаємозалежних медсестринських функцій.</p> <p>ПРН18. Планувати і проводити профілактичні та протиепідемічні заходи щодо інфекційних хвороб.</p> <p>ПРН19. Організовувати та проводити навчання пацієнтів та членів їхніх родин з медичних питань.</p> <p>ПРН20. Проводити медико-гігієнічну пропаганду.</p> <p>ПРН21. Належно вести відповідну медичну документацію.</p>
Політика курсу	<p>Дотримання принципів академічної доброчесності</p> <p>Не толеруються жодні форми порушення академічної доброчесності. Очікується, що роботи студентів будуть самостійними, їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей. Під час виконання письмових контрольних робіт, модульних контрольних, тестування, підготовки до відповіді на екзамені користування зовнішніми джерелами заборонено. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем.</p> <p>Дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології</p> <p>Під час занять здобувачі освіти діють із позицій академічної доброчесності, професійної етики та деонтології, дотримуються правил внутрішнього розпо-</p>

рядку Академії. Ведуть себе толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами.

Відвідування занять

Студенти повинні відвідувати усі лекції, практичні заняття курсу та інформувати викладача про неможливість відвідати заняття.

Політика дедлайну

Студенти зобов'язані дотримуватися термінів, передбачених курсом і визначених для виконання усіх видів робіт.

Порядок відпрацювання пропущених занять

Відпрацювання пропущених занять без поважної причини відбувається згідно з графіком відпрацювань та консультацій. Відпрацювання пропущених занять з поважної причини може проводитися також улюбий зручний час для викладача.

Перескладання підсумкової оцінки з метою її підвищення не допускається, окрім ситуацій передбачених нормативними документами Академії, або неявки на підсумковий контроль з поважної причини.

СТРУКТУРА КУРСУ

ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Організація акушерської допомоги в Україні	2
2	Фізіологія і діагностика вагітності	2
3	Фізіологічні пологи	2
4	Фізіологічний післяпологовий період	2
5	Гестоз вагітних	2
6	Акушерські кровотечі	2
7	Вузькі тази. Неправильні положення плода	2
8	Тазові передлежання плода. Патологія пологової діяльності. Вагітність та пологи при найпоширеніших захворюваннях різних органів і систем організму жінки	2
	Разом:	16

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Організація акушерської допомоги в Україні	4
2	Фізіологія і діагностика вагітності	4
3	Медсестринський процес при фізіологічних пологах	4
4	Медсестринський процес у фізіологічному післяпологовому періоді	4
5	Модульний контроль 1. Фізіологічне акушерство	4
6	Медсестринський процес при гестозах вагітних	4
7	Медсестринський процес при акушерських кровотечах	4
8	Медсестринський процес при вузьких тазах та неправильних положеннях плода	4
9	Медсестринський процес при тазових передлежаннях плода та при патології пологової діяльності	4
10	Вагітність та пологи при найпоширеніших захворюваннях різних органів і систем організму жінки	4
11	Модульний контроль 2. Патологічне акушерство	4
	Разом:	44

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Профілактика захворювань в акушерських стаціонарах	5
2	Патронаж вагітних і породіль	5
3	Харчування вагітної	5
4	Сучасні методи діагностики стану плода	5
5	Знеболення пологів	5
6	Природне вигодовування та ведення лактації	5
7	<i>Підготовка до МК1</i>	2
8	Післяпологова контрацепція	5
9	Невиношування вагітності	5
10	Оперативне акушерство	5
11	Багатоплідна вагітність	5
12	Гнійно-септичні захворювання післяпологового періоду	5
13	<i>Підготовка до МК2</i>	3
	Разом:	60

Література для вивчення дисципліни

Основна (базова):

1. Акушерство і гінекологія: У 2 кн. – Кн.1: Акушерство: підручник / Кол.авторів; за ред. В.І. Грищенка, М.О.Щербини. – К.: ВСВ «Медицина», 2011. – 424с.
2. Акушерство та гінекологія: У 4т.: національний підручник / Кол.авт.; за ред. акад. НАМН України, проф. В.М.Запорожана. – Т. 1: Акушерство / В.М. Запорожан, В.К. Чайка, Л.Б.Маркін, та ін.; за ред. акад. НАМН України, проф. В.М.Запорожана. – К.: ВСВ «Медицина», 2013. – 1032с. +4с. кольов.вкл.
3. Акушерство: підручник / Б.М.Венцківський, І.Б. Венцківський, Д.О. Добрянський та ін.; за ред. проф. Б.М.Венцківського, проф. Г.К. Степанківської, проф. М.Є. Яроцького. – К.: ВСВ «Медицина», 2012. – 648с. +4с. кольов.вкл.
4. Медсестринство в акушерстві: навчальний посібник / М.Шегедин, Г.Гутей, О.Кунець, Р.Лифар– Вінниця: Нова книга, 2014. – 186с.: іл.
5. Патологічне і оперативне акушерство: підручник / І.Б. Назарова, В.Б.Самойленко, Н.П. Муштенко, І.Г. Шембелев; за ред. П.М. Баскакова. – К.: ВСВ «Медицина», 2012 – 520с.
6. Степанківська Г.К., Михайленко О.Т. Акушерство: Навчальне видання. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: Здоров'я, 2012. – 920с.
7. Хміль С.В., Кучма З.М., Романчук Л.І. Акушерство: Підручник. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2010. – 584с.
8. Фізіологічне акушерство: підручник / І.Б. Назарова, В.Б.Самойленко. – К.: Медицина, 2009 – 408с. + 4 с. кольор. вкл.

Додаткова:

1. Губенко І.Я., Шевченко О.Т., Бразалій Л.П., Апшай В.Г. Медсестринський догляд за пацієнтом. — К.: Здоров'я, 2000 — 248 с.
2. Кудрявцева Т.О. Сестринський процес: етапи, зміст, документація. — К.: Здоров'я, 2001.
3. Медсестринство в дерматології і венерології: Навч.посібник / М.Б.Шегедин, М.М.Зайченко, Я.О. Зайченко. – К.:Медицина, 2008. – 120с.
4. Медсестринство при інфекційних хворобах: Навч.посібник / М.Б.Шегедин, В.В.Кравців, С.В.Барчук. – Дрогобич, Видавнича фірма «Відродження» 2005. – 65с.

5. Медсестринство в неврології: Навч.посібник / М.Б.Шегедин, Н.А.Заставна, Н.В.Кокот. – Вінниця: Нова книга, 2010. – 160с.: іл.
6. Медсестринство в педіатрії: Навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів I-II рівнів акредитації спеціальності «Сестринська справа». М.Б.Шегедин, С.Д.Орібко, Г.І.Киричук та ін. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2009. – 312с.: іл.
7. Медсестринство в терапії: Навч.посібник / Шегедин М.Б., Шуляр І.А., Подносова Л.М., Дацко Л.П., Шавала О.Т. – Видавнича фірма «Відродження» 2006. – 188с.
8. Медсестринство в хірургії: Навч.посібник / М.Б.Шегедин, С.Ф.Шустакевич, В.С.Журомський. – К.: Медицина, 2008. – 120с.
9. Хміль С. Медсестринство в акушерстві. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2000.

Поточний та підсумковий контроль

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті з обов'язковим виставленням оцінки.
Підсумковий контроль проводиться у вигляді модульних контролів (тестові завдання та контроль практичних навичок).

Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу

Форми та методи, які будуть використовуватися під час навчального процесу: лекції, презентації, дискусії.
У разі роботи в дистанційному режимі використовуватиметься віртуальне навчальне середовище MOODLE.
Лекції та практичні заняття будуть вестися за допомогою програм електронної комунікації Zoom, Meet чи аналогічних.
Поточна комунікація з викладачем буде здійснюватися в соціальних мережах Viber, WhatsApp (за вибором академічної групи).

Необхідне обладнання

У звичайному режимі навчання. Вивчення курсу передбачає приєднання кожного студента до навчального середовища MOODLE.
У режимі дистанційного навчання під час карантину вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного студента до програм ZOOM, або Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку студент має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету.

Критерії оцінювання

Схема нарахування та розподіл балів

Поточне оцінювання, МК та самостійна робота						СМО	ПМО	ECTS	За національною шкалою
Модуль 1									
T1	T2	...Tn	САП	МК 1	МО				
4	4	3	73	75	74	74	74	C	добре

T₁ – T_n – теми занять до модульного контролю 1;
САП – середнє арифметичне усіх позитивних оцінок в національній шкалі, яке переводиться у 100 – бальну шкалу;
МК - модульний контроль;
МО (модульна оцінка) – середнє арифметичне САП та МК;
СМО (семестрова модульна оцінка) – це середньоарифметична МО;
ПМО (підсумкова модульна оцінка) – виставляється в кінці вивчення дисципліни за 100 – бальною шкалою, національною шкалою та ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A
80-89	добре	B
70-79	добре	C
60-69	задовільно	D

	51-59	задовільно	E
	35-50	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
	0-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр	F
Перелік питань до диф. заліку	<ol style="list-style-type: none"> 1. Основоположники вітчизняного акушерства. 2. Законодавство України про охорону материнства та дитинства. 3. Перинатальна медицина, перспективи її розвитку. 4. Організація акушерсько-гінекологічної допомоги в Україні. 5. Медична етика та деонтологія в акушерстві. 6. Нормальний менструальний цикл. 7. Будова жіночого таза. 8. Елементи плодового яйця, будова їх, функції. 9. Плід у різні терміни вагітності. 10. Сучасні методи діагностики вагітності. 11. Методи обстеження вагітних, визначення терміну допологової відпустки та майбутніх пологів. 12. Пологи. Періоди пологів. Догляд за роділлею. 13. Фізіологічний післяпологовий період. Догляд за породіллею. 14. Гестози вагітних. Класифікація, форми, невідкладна допомога. 15. Кровотечі під час вагітності та пологів. 16. Неправильні положення плода. 17. Багатоплідна вагітність. 18. Вузкий таз. 19. Тазові передлежання плода. 20. Патологія пологової діяльності. 21. Вагітність і екстрагенітальна патологія. 		
Перелік практичних навичок	<ol style="list-style-type: none"> 1. Оформлення направлень для лабораторного дослідження. 2. Підготовка рук до приймання пологів. 3. Визначення ознак зрілості плода. 4. Вимірювання зросту, маси тіла вагітних. 5. Збирання анамнезу. 6. Вимірювання зовнішніх розмірів таза. 7. Вимірювання висоти стояння дна матки. 8. Вимірювання окружності живота. 9. Вислуховування серцебиття плода. 10. Визначення положення, позиції, виду та передлежання плода. 11. Відтворення біомеханізму пологів при передньому та задньому видах потиличного передлежання (на фантомі). 12. Визначення ознак відшарування посліду (на фантомі). 13. Виділення посліду, що відшарувався (на фантомі). 14. Участь в огляді посліду та визначенні його цілісності. 15. Визначення крововтрати під час пологів. 16. Проведення туалету породіль. 17. Догляд за грудними залозами. 18. Виявлення прегестозу у вагітних. 19. Взяття сечі та дослідження її на наявність білка. 20. Вимірювання артеріального тиску та підрахунок частоти пульсу. 21. Визначення тривалості переймів та пауз між ними. 		
Опитування	З метою оцінювання якості курсу буде надано анкету для заповнення студентами по завершенню курсу		